

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Departament Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych

DKOPP-WPPI.053.1.2022.JS
Warszawa, 17 listopada 2022 r.

Szanowna Pani,

odnosząc się do treści petycji w sprawie rozwoju historii Narodu Polskiego i Państwowości Polskiej w szkołach podstawowych – przestanej do Ministerstwa Edukacji i Nauki – uprzejmie informuję.

Zmiany związane z wprowadzeniem nowego przedmiotu *historia i teraźniejszość* dotyczą szkół ponadpodstawowych i są wdrażane sukcesywnie od roku szkolnego 2022/2023, począwszy od klasy I ww. szkół. W pozostałych klasach tych szkół aż do zakończenia cyklu kształcenia nadal będą obowiązywać dotychczasowe ramowe plany nauczania (będzie realizowany przedmiot *wiedza o społeczeństwie*).

Podstawowym założeniem przy konstruowaniu podstawy programowej dla przedmiotu historia i teraźniejszość było położenie nacisku na przedstawienie dziejów Polski i świata po 1945 roku – w aspekcie zmian politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych. Jest ona wzbogacona o wybrane zagadnienia obecne dotychczas w przedmiocie *wiedza o społeczeństwie* (w zakresie podstawowym), chociaż przedstawione w nowej strukturze tematycznej. Podstawa programowej do przedmiotu *historia i teraźniejszość* przewiduje więc nabycie przez uczniów podstaw wiedzy o życiu społecznym.

Natomiast przedmiot *wiedza o społeczeństwie* jest nauczany w szkole podstawowej w kl. VIII. Z uwagi na fakt, że nadrzędnym celem kształcenia w zakresie *wiedza o społeczeństwie* jest kształtowanie postaw obywatelskich i prospołnotowych oraz nabywanie wiedzy i rozwijanie umiejętności dotyczących kolejnych kręgów środowiskowych, z którymi uczeń się styka - nie jest zasadna ani właściwa zmiana nazwy tego przedmiotu na proponowaną *historię Polski*. Jednocześnie informuję, że przedmiot *historia* jest obecnie nauczany od klasy IV szkoły podstawowej (w kl. IV – w wymiarze 1 godz. tyg., a w pozostałych klasach – w wymiarze 2 godz. tyg.). Należy zauważyć, że podstawa programowa historii obejmuje m.in. treści nauczania dotyczące postaci i wydarzeń o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej (uczeń m.in. „*sytuuje w czasie i opowiada o księciu Mieszku i czeskiej Dobrawie – chrzcie Polski; Bolesławie Chrobrym – pierwszym królu - i zjeździe w Gnieźnie.*”). Podstawa programowa – na wszystkich etapach edukacyjnych - uwzględnia również treści nauczania dotyczące patriotyzmu i propaguje postawy zaangażowania obywatelskiego w duchu patriotyzmu jako mądrej miłości ojczyzny ukształtowanej w tradycji Rzeczypospolitej.

Jednocześnie nie jest zasadne obligatoryjne zwiększenie liczby godzin *informatyki* i *historii* w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Należy podkreślić, że przepisy prawa oświatowego umożliwiają zwiększenie - za zgodą organu prowadzącego szkołę - liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych maksymalnie o 3 godziny tygodniowo. Podmiotem właściwym do wnioskowania do organu prowadzącego o zwiększenie godzin wybranych zajęć edukacyjnych (może być to np. informatyka i historia) – jest dyrektor szkoły.

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Równocześnie informuję, że ramowe plany nauczania zostały opracowane przez powołane przez ministra zespoły ekspertów – tak, by zapewnić pełną korelację między zakresem celów kształcenia i treści nauczania przewidzianych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, a liczbą godzin na realizację poszczególnych zajęć.

Mając powyższe na uwadze, należy także zauważyć, że zwiększenie liczby godzin wskazanych przedmiotów w poszczególnych typach szkół spowodowałoby zwiększenie kosztów ich funkcjonowania, tj. dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego i wiązałoby się z koniecznością wskazania źródeł finansowania postulowanej propozycji. Należy podkreślić również, że postulowane obligatoryjne zwiększenie liczby godzin *informatyki i historii* we wszystkich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych spowodowałoby znaczne obciążenie uczniów. Nadmieniam również, że:

- liczba godzin tych przedmiotów została już zwiększona w ramach reformy wdrażanej od 2017 r. (sumując wszystkie etapy edukacyjne uczniowie mają o 70 godzin więcej informatyki, zwiększył się również znacząco wymiar obowiązkowych godzin nauczania historii),
- do Ministerstwa Edukacji i Nauki kierowane są przeciwne postulaty - w sprawie zmniejszenia liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, które już obecnie - w opinii niektórych osób - powodują zbyt duże obciążenie uczniów.

Informuję także, że struktura szkolnictwa w Polsce po reformie 2017 r. obejmuje obecnie m.in. 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące i 5-letnie technikum.

Odnosząc się natomiast do postulatu „wprowadzenia e-podręczników do systemu szkolnego” uprzejmie informuję, że ustawa o systemie oświaty¹ przewiduje możliwość stosowania w szkole zarówno podręczników papierowych, jak i elektronicznych.

Jednocześnie wyjaśniam, że podręczniki są opracowywane w sposób autonomiczny przez wydawców², według wymagań określonych w ustawie o systemie oświaty oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników³. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dopuszcza podręczniki do użytku szkolnego na podstawie pozytywnych opinii rzeczoznawców. Mając na uwadze zapewnienie uczniom dostępu do obu form podręcznika, zarówno papierowej, jak i elektronicznej, wprowadzono wymóg opracowywania podręcznika w postaci papierowej wraz z jego cyfrowym odzwierciedleniem zamieszczonym na informatycznym nośniku danych lub w Internecie. W ten sposób, począwszy od 2020 r., uczniowie mają możliwość korzystania z wersji papierowej i elektronicznej podręcznika. Natomiast cyfrowe wersje podręczników w postaci papierowej, dopuszczonych do użytku szkolnego w latach ubiegłych, są udostępniane przez wydawców w miarę możliwości, warunkowanych pozyskaniem od twórców podręczników praw autorskich, w tym zakresie.

Należy jednocześnie podkreślić, że przepisy prawa oświatowego umożliwiają nauczycielowi podjęcie decyzji o realizacji programu nauczania z zastosowaniem podręcznika, materiału edukacyjnego i materiału ćwiczeniowego lub bez wykorzystania podręcznika i ww. materiałów. Oznacza to, że nauczyciele w realizacji programu nauczania mogą stosować podręczniki z wykazu podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jak również mogą korzystać w procesie kształcenia z innych materiałów edukacyjnych, niepodlegających procesowi dopuszczenia lub zrezygnować z zastosowania podręcznika lub innych materiałów edukacyjnych.

¹ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r., poz. 1915 z późn. zm.);

² Najczęściej są to wydawcy edukacyjni;

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 2019 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2019 r., poz. 2013);

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Nauczyciele mają do dyspozycji narzędzie w postaci Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej www.zpe.gov.pl rekomendowanej przez Ministra Edukacji i Nauki, na której jest zamieszczonych – do bezpłatnego pobrania – kilkadziesiąt tysięcy różnorodnych zasobów edukacyjnych do nauczania i uczenia się, zarówno do kształcenia ogólnego na wszystkich etapach edukacyjnych, jak i do kształcenia zawodowego. Udostępnione na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej e-materiały dydaktyczne umożliwiają naukę w dowolnym miejscu, czasie, za pośrednictwem dowolnego urządzenia, co przyczynia się do zwiększenia równego dostępu do wysokiej jakości treści edukacyjnych oraz większego wykorzystania innowacyjnych sposobów uczenia się i nauczania.

Odnosząc się natomiast do kwestii powoływania dyrektorów szkół (placówek), uprzejmie informuję, że tryb powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki, jak również powoływania na ww. stanowisko, regulują przepisy art. 62 oraz art. 63 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁴. Zgodnie z powołanymi przepisami, stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza organ prowadzący szkołę lub placówkę nauczycielowi mianowanemu lub dyplomowanemu. Ponadto na ww. stanowisko może być również powołana przez organ prowadzący szkołę lub placówkę osoba niebędąca nauczycielem, po uprzednim zasięgnięciu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny (a więc w przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego – po zasięgnięciu opinii właściwego kuratora oświaty).

Jednocześnie wyjaśnić należy, że w przypadku szkół i placówek, o których mowa powyżej, zadania i kompetencje określone w przywołanych przepisach (w zakresie powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki, jak również powoływania na ww. stanowisko), wykonuje odpowiednio w drodze zarządzenia: wójt, burmistrz, prezydent miasta oraz w drodze uchwały: zarząd powiatu, zarząd województwa.

Wskazać należy, że w obowiązującym stanie prawnym działania ww. organów (tj. wójta., burmistrza, prezydenta miasta, zarządu powiatu, zarządu województwa) mogą podlegać ocenie odpowiednio: rady gminy (miasta), rady powiatu oraz sejmiku województwa. Ponadto zarządzenia wójta, burmistrza, prezydenta miasta oraz uchwały zarządu powiatu, zarządu województwa podlegają nadzorowi wojewody. Nadzór sprawowany przez wojewodę jest nadzorem legalnościowym, tj. nadzorem sprawowanym na podstawie kryterium zgodności ww. aktów z prawem. Procedurę wykonywania tego nadzoru określają przepisy samorządowych ustaw ustrojowych⁵, zgodnie z którymi w przypadku stwierdzenia, że dana uchwała lub zarządzenie organu jednostki samorządu terytorialnego są sprzeczne z prawem, wojewoda orzeka o nieważności tej uchwały lub zarządzenia, w całości lub w części.

Jednocześnie informuję, że na wynagrodzenie nauczyciela składa się gwarantowane wynagrodzenie zasadnicze - naliczane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy⁶ oraz inne składniki wynagrodzenia średniego, wskazane w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. –

⁴ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 poz. 1082, z późn. zm.).

⁵ Art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.), art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526), art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547, z późn. zm.).

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 416 z późn. zm.).

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Karta Nauczyciela⁷. Zgodnie z art. 30 ust. 1 tej ustawy, w średnie wynagrodzenia nauczycieli oprócz wynagrodzenia zasadniczego, wliczane są następujące składniki nauczycieli:

- dodatki: za wyслугę lat, motywacyjny, funkcyjny, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, oraz za warunki pracy,
- wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- nagrody i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, jednorazowego świadczenia na start i tzw. dodatku wiejskiego.

Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami pragmatyki zawodowej nauczycieli, nauczyciele spełniający te same warunki, od których uzależnione jest wynagrodzenie, otrzymują to wynagrodzenie w takiej samej wysokości - bez względu na płeć.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, uprzejmie informuję, że nie jest zasadne wprowadzanie postulowanych zmian w obowiązujących przepisach prawa oświatowego.

Z poważaniem

Małgorzata Szybalska
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/

⁷ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, z późn. zm.).